

Návrh opatrení

k situácii Malých a stredných podnikov a Rodinných podnikov a živnostníkov v súvislosti s epidémiou koronavírusu

Na tretej medzinárodnej konferencii „MSP a RP naprieč Európou v Bratislave 31.1.2020, organizovanej SAMP v spolupráci so „SME Europe“ a Slovenskou živnostenskou komorou, za účasti zástupcov obchodnej a priemyselnej komory, Slovenského živnostenského zväzu, odborných profesijných podnikateľských združení a zástupcov MSP a Rodinných podnikov, bola ustanovená **nepolitická, odborná Platforma Malého a stredného podnikania a rodinného podnikania** k formulácii návrhov a opatrení k podpore MSP a RP na Slovensku.

Slovenská asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov
Slovak Association of Small Enterprises

Slovenská živnostenská komora

Slovenský cech informatiky,
účtovníctva a manažmentu

Actoris System, s.r.o.

OLDŘICH HOLÍŠ

KÁVOVÝ INŠTITÚT

HEZKUNOVSKÝ KÁVOVÝ ÚSTAV

Číslo: 10000000000000000000

www.kavovyinstitut.sk

HEZKUNOVSKÝ KÁVOVÝ ÚSTAV

+421 907 526 126

holis@kavovyinstitut.sk

K súčasnej situácii prebiehajúcej epidémii koronavírusu, predkladáme návrh možných opatrení pre zmiernenie dopadov na hospodárstvo SR, prostredie malých a stredných podnikov a rodinných podnikov a živnostníkov, na zamestnancov a zamestnávateľov a ich rodín (Ďalej MSPaŽ).

Osobný a emailový prieskum, ktorý uskutočnila SAMP a prakticky všetky spolupracujúce organizácie Platformy... doteraz Identifikoval viaceré problémy a potrebu ich riešenia.

- I. Dopady epidémie sa nedotýkajú len veľkých podnikov, **ale bytostne aj MSP, Rodinných podnikov, živnostníkov, a to ako zamestnávateľov, tak aj podnikateľov a SZČO bez zamestnancov.**
- II. Sektor MSPaŽ tvorí až 99 % všetkých súkromných podnikateľských subjektov v SR a **má cca 72 % podiel na zamestnanosti**, teda je najväčším zamestnávateľom na Slovensku a plní výraznú sociálnu funkciu.

1. Strata zákaziek

Ku strate zákaziek dochádza v širokom spektre podnikania, v cestovnom ruchu, službách, gastro prevádzkach, ale výrazne aj vo výrobných, remeselných činnostiach a v sociálnych prácach v priestore MSPaŽ.

- **Výrobných** firiem, napojených ako subdodávateľa na väčšie podniky, najmä, ale nie len v automobilovom priemysle
- **Služieb** (služieb kultúry tela, kozmetičky, kaderničky....), zákazníci odvolávajú objednané služby návštevu prevádzok z obavy pred nákazou.
- **Remeselných činností** (drobné práce údržby domov, maliari, podlahári, vodári, elektrikári..... občania majú malý záujem zavolať si tejto situácii firmu domov).
- **Stavebné práce** a pod.... rekonštrukcia a modernizácia bytov, ktorú si občania plánovali na tento čas „mimo“ sezóny v lete, (keď sa stavajú domy vonku).
- **Prevádzkarne MSPaŽ sú často v nájme** u majiteľov Obchodných centier (OC). Pri uzavretí OC nájomcovia stratia tržby a vznikne im problém úhrady nájomného. **Priamy zásah štátu je problematický**, jedná sa o vzťah podnikateľ – podnikateľ, do ktorého by obecne nemal štát zasahovať. Prenajímateľ má však daňové povinnosti priamych, nepriamych a miestnych daní.
- **Gastro prevádzky samostatné** aj v obmedzenom režime strácajú príjmy. Aj pri odporúčanom náhradnom režime podávania jedla cez okienko dochádza k zníženiu objemu výroby a tiež ochoty občanov prijať takúto formu stravovania.

2. Plnenie administratívnych a ohlasovacích povinností.

MSP a Ž vo veľkej miere využívajú služby externých účtovníčok. Účtovníci vnímajú obrovský tlak z neznámyho a majú vážne obavy, či budú stíhať plniť zmluvné povinnosti voči klientom a oni cez ich služby voči štátu, s ohľadom na to, že vo firmách, ktorým účtovníctvo vedú, je výpadok pri spracovaní podkladov

Kladne hodnotíme možnosť predĺženia podania do 31.5.2020 DP + bez nutnosti oznámenia pre daňovníkov, ktorí nemajú povinnosť el. komunikácie.

Plnenie si zákonných povinností bez sankcií v odôvodnených prípadoch považujeme za zmiernenie hektickej situácie

3. Výrazný dopad na zamestnanosť

Uvedené vyvoláva snahu zníženia počtu zamestnancov. **Tieto prevádzky väčšinou nemajú zriadenú OZ.** OČR je poskytované len na určitú dobu a za určitých podmienok. Pri výpovedi vzniká potreba úhrady odstupného, preradenie na inú prácu neprichádza prakticky do úvahy, problematická je forma neplateného voľna. **Zamestnanci samozrejme nechcú**

nepracovať, potrebujú mzdu. Takýmto vytipovaným prevádzkam pomôže dotovanie mzdy zo strany štátu na udržanie zamestnanosti.

Návrhy :

1. Zriadiť **Podporný fond** pre poskytnutie pomoci (priamej, resp. pôžičky) pre MSPaŽ so zameraním na:
  - Úhradu (čiastočnú?) nájomných povinností prevádzok MSPaŽ v uzatvorených centrách.
  - Úhradu mzdových nákladov zamestnancom MSPaŽ pri nútenej odstavke a strate príjmu zamestnávateľa.
  - Úhradu výpadku príjmu MSPaŽ zamestnávateľa v dôsledku objektívnej straty príjmu pri nútenej odstavke a strate príjmu.
  - Zamestnancom priznať **náhradu minimálnej mzdy** za čas odstavky.Tieto opatrenia by sa mali uplatňovať cielene a selektívne na prevádzky podľa úrovne ohrozenia, resp. na základe vydaného zákazu prevádzky na strane štátu.
2. **Oslobodenie od odvodov** počas nútenej odstavky podnikateľa, živnostníkov, zamestnávateľa aj zamestnancov.
3. umožnenie čerpania oslobodenia časti výnosov z výsledkov výskumu a vývoja (tzv. patent box) aj na inovatívne biznis modely ako sú in-app purchases a software as a service (SaaS) a rozšírenie oslobodenia aj na výnosy z neaktívovaného majetku
4. skrátenie doby odpisovania pre hardvér pre daňové účely tak, aby korešpondovala s jeho ekonomickou životnosťou
5. predĺženie lehoty na odpočítanie daňových strát a zavedenie spätného odpočtu daňových strát od základu dane
6. **Pre výpočet soc. dávok, starobného dôchodku....** čas odstavky chápať ako prekážka v práci nezavinená na strane zamestnávateľa, ani na strane zamestnanca.
7. **Do odpracovaných rokov započítať** čas odstavky. (Výpočet starobného dôchodku). V tomto čase platby odvody chápať ako priemernú platbu odvodov v roku na strane zamestnávateľa aj zamestnanca.
8. **Predĺžiť lehotu** na podanie daňového priznania DzP o ďalšie 3 kalendárne mesiace, t.j. do **30.09.2020**, bez sankcií.
9. **Postupovať bez sankcií** aj pri ďalších podaniach, keď nebude striktné dodržaný súčasný zákonný termín, resp. ho primerane upraviť, ako napr.:
  - daňové priznanie k DPH (mesačný, štvrtročný platiteľ)
  - prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti (mesačný)
  - hlásenie o vyúčtovaní dane a úhrne príjmov zo závislej činnosti (ročne do 30.04.2020)
  - výkazy do ZP (mesačne)
  - výkazy do SP (mesačne)
  - rôzne štatistické výkazy... atď.
10. Prerokovať s NBS, SZRB..., poskytnutie rýchlych pôžičiek, kontokorentných úverov, ako aj odklad splátok hypoték a úverov, leasingov aj pre zamestnancov.

11. Odklad platenia DPH.

12. V skrátenej konaní pripraviť zmeny legislatívy dotknutých zákonov a opatrení.

13. **Spolupráca v rámci EÚ a SR:**

- Nevyčerpané (nevyčerpatelné) **prostriedky euro fondov** smerovať na konkrétnu pomoc MSPaŽ, RP v tejto situácii, najmä v menej rozvinutých regiónoch.

Ďalšia spolupráca Platformy... v SR :

- **Zahrnúť Platformu... do Možnosti** účasti v Národných projektoch pre sociálny dialóg v oblasti najmä MAPaŽ a RP, spravovaných Implementačnou agentúrou MPSVaR SR, **bez diskriminačnej podmienky** účasti v Rade hospodárskej a sociálnej dohody.
- **Výrazne obmeniť štatúty Slovak Business Agency a Rady** hospodárskej a sociálnej dohody s cieľom zakotviť účasť reprezentantov MSP a RP v týchto orgánoch.

Veríme v zlepšenie komunikácie, obzvlášť rezortov Práce, sociálnych vecí a rodiny a hospodárstva.

Pandémia skôr alebo neskôr pominie, ale **hospodárske dopady**, hlavne u MSP a Rodinných podnikov a živnostníkov zostanú, nevytratia sa, potreba ich riešenia pretrvá.

Bratislava 23.03.2020

Za Platformu:

Ing. Vladimír Širotko. CSc.
prezident SAMP

Ing. Andrej Révay
prezident SAF